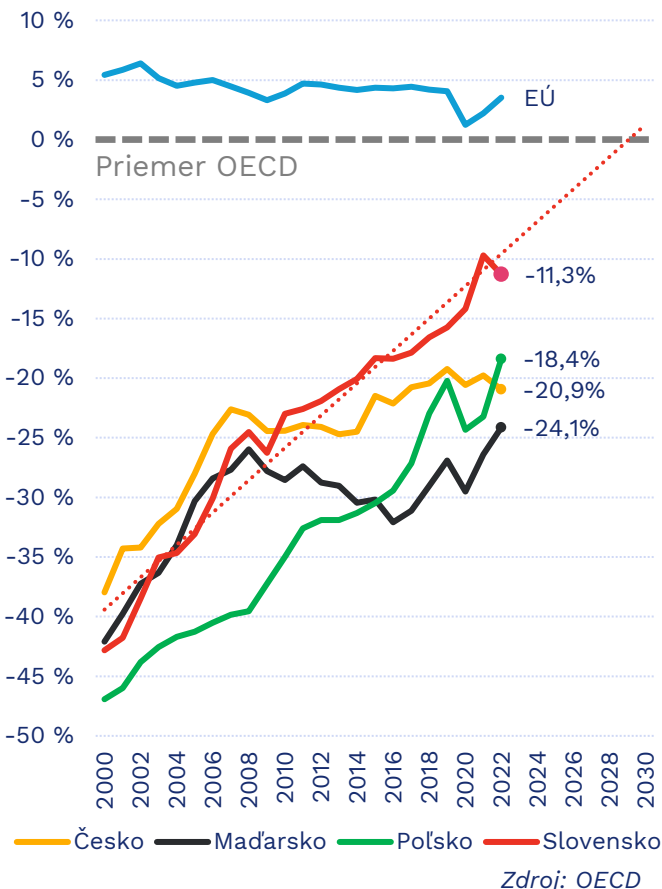

SLOVENSKO DOSAHUJE V PRODUKTIVITE PRÁCE TAKMER 90 % PRIEMERU KRAJÍN OECD

Produktivita práce na Slovensku, počítaná ako podiel HDP v parite kúpnej sily a počtu odpracovaných hodín, dlhodobo rastie. V roku 2022 bola o 11 % nižšia ako je priemer OECD. Podľa výpočtov ISA pri tomto trende dobehneme v produktivite priemer OECD v roku 2029 (Graf 1).

- V roku 2000 bola produktivita na Slovensku na úrovni 57 % priemeru krajín OECD. V roku 2010 to už bolo 77 % a ďalej rástla.
- V pandemickom období 2020-2021 Slovensko medziročne zrýchlilo dobiehanie priemernej produktivity krajín OECD. Produktivita poskočila z 85,8 % na 90,3 % priemeru OECD, medziročne sa tak zaostávanie znížilo o 4,5 percentuálneho bodu (p.b.).
- Od roku 2021 sa medzera medzi priemerom OECD a Slovenskom v produktivite mierne rozšírila o 1,6 p.b.. V Poľsku sa významne znížila o 4,9 p.b. a v Maďarsku tiež klesla o 2,3 p.b..
- Náklady na prácu sa v regióne V4 vyrovnávajú. Na Slovensku v roku 2022 rástli hodinové mzdové náklady na jednotku produkcie medziročne o 6 %, v Česku o 5,6 %. V krajinách s nižšou hodinovou mzdou rástli rýchlejšie (Maďarsko 12,4 %, Poľsko 8,5 %).

Graf 1: Medzera v hodinovej produktivite práce vybraných krajín a priemeru OECD

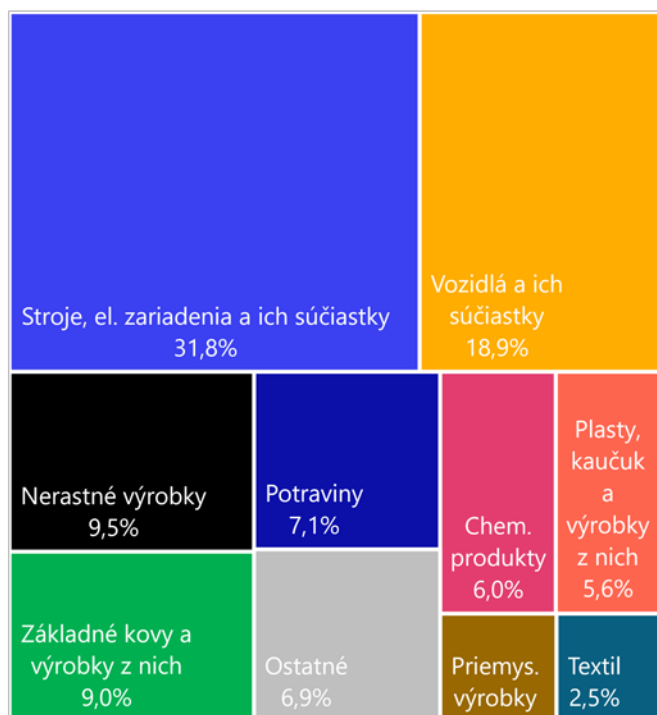
Zdroj: OECD

SLOVENSKO DOVÁŽA NAJMĀ STROJE, ZARIADENIA A SÚČIASTKY NA VÝROBU ÁUT

Najväčšie kategórie dovozu tvorili v roku 2023 stroje, zariadenia a súčiastky najmä na výrobu áut, vykurovacích zariadení a televízorov. Ich hodnota bola 52 miliárd eur, teda polovica slovenského dovozu. Výrobky zhotovené z dovezených súčiastok patria medzi najväčšie exportné kategórie.

- Podiel importu súčiastok do áut postupne rastie. Kým v roku 2010 tvoril cca 11,5 %, v roku 2023 to už bolo 19 %. Prepád zaznamenali počas koronakrízy, kedy ich podiel klesol na približne 15 %.
- Vo veľkom dovážame aj palivá, minerálne oleje a iné nerastné výrobky, ktoré vlni tvorili 9,5 % slovenského importu (Graf 2). V roku 2022, kedy vypukla vojna na Ukrajine, sa ich podiel zvýšil najmä kvôli rastu cien na 15 % z predošlých 10 %. Veľa dovážame aj základné kovy a výrobky z nich (9 %), chemické výrobky a chemikálie (6 %), plasty a kaučuk (5,6 %).
- Približne 7 % celkového importu v hodnote 7,4 miliardy tvoria výrobky potravinárskeho priemyslu, živočíšne, rastlinné výrobky a oleje z nich. Ide o najvyšší podiel za merané roky. Pravdepodobne ide o následok vysokej inflácie, keďže ich dovoz v eurách výrazne narástol v roku 2022 a 2023.

Graf 2: Dovoz na Slovensko v roku 2023 podľa kategórií (v %)

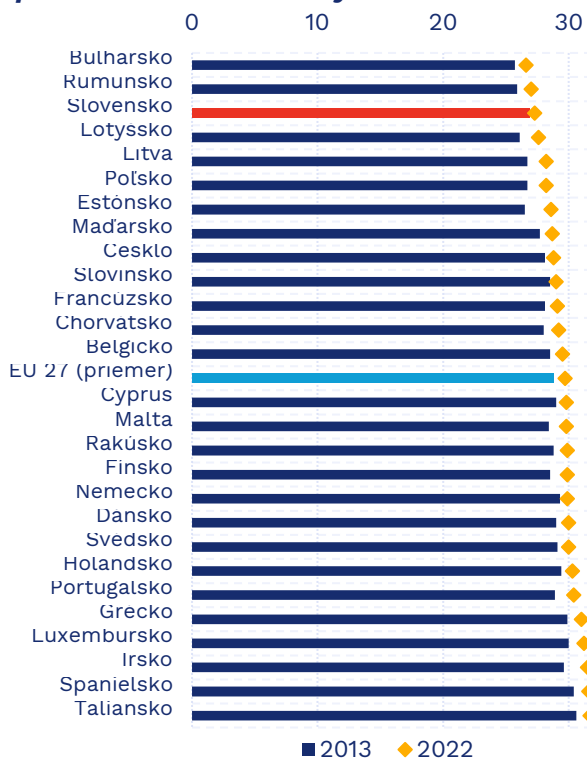

VEK PRVORODIČIEK SA ZVYŠUJE V CELEJ EÚ

Na východe Slovenska sú prvorodičky v priemere najmladšie, smerom na západ sa ich vek zvyšuje. V EÚ majú prvé dieťa v najnižšom veku Bulharky (26,6 rokov) a Rumunky (27), v najvyššom zase Talianky (31,7) a Španielky (31,6).

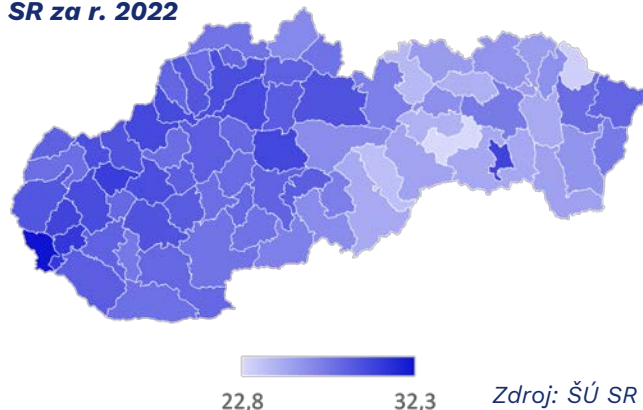
- Trend odkladania prvého dieťaťa v členských štátoch EÚ rastie. Podľa Eurostatu sa v každej krajine za posledných 10 rokov zvýšil priemerný vek prvorodičiek (Graf 3). Počas rokov 2013-2022 najviac vzrástol v Estónsku (o 2,1 roka) a Írsku (1,9), kým najmenej to bolo na Slovensku (0,4) a v Slovinsku (0,5).
- Priemerný vek prvorodičiek v EÚ sa v roku 2022 pohyboval v rozpätí od 26,6 do 31,7 rokov a od roku 2013 sa zvýšil o 0,9 roka.
- Na Slovensku existujú v priemernom veku prvorodičiek výrazné regionálne rozdiely. Najmladšie matky prvého dieťaťa sú z okresov Gelnica (22,8 rokov), Medzilaborce (23,2) a Revúca (24,0). Ide o okresy s vysokým podielom marginalizovaných rómskych komunít. Najvyšší priemerný vek prvorodičiek vykazujú okresy Bratislava I. – V. (32,0) a Senec (30,5) - Graf 4.
- Od roku 2013 sa priemerný vek prvorodičiek najviac zvýšil v okrese Snina (o 2,3 roka) a znížil v okrese Medzilaborce (o 1,8 roka).
- Odkladanie narodenia prvého dieťaťa podľa zistení ISA koreluje s nižším počtom narodených detí na úrovni okresov SR i štátov EÚ.

Graf 3: Porovnanie priemerného veku prvorodičiek v EÚ za roky 2013 a 2022

Zdroj: Eurostat

Graf 4: Priemerný vek prvorodičiek v okresoch SR za r. 2022

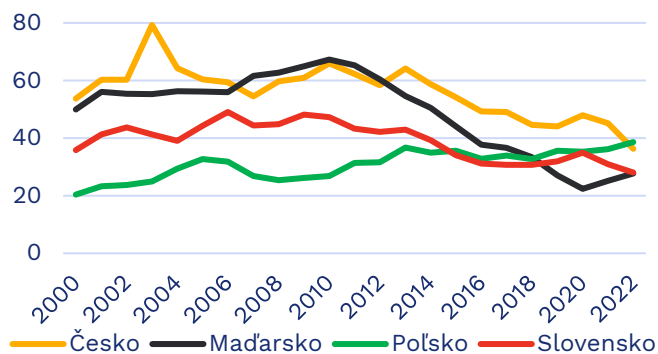
Zdroj: ŠÚ SR

MIERA ROZVODOVOSTI NA SLOVENSKU KLESLA

Na Slovensku bol v roku 2022 index rozvodovosti na úrovni 28 % (28 rozvodov na 100 sobášov). Ide o pokles o 2,9 p.b. oproti roku 2021. Zároveň je to najnižšia úroveň od roku 1993.

- Index rozvodovosti má klesajúci trend od roku 2006. Výnimkou je obdobie pandémie, kedy klesol počet sobášov (Graf 5).
- Zo štátov V4 má tesne nižšiu mieru rozvodovosti Maďarsko (27,7 %) a najvyššiu Poľsko (38,6 %). Česko malo index rozvodovosti 36,2 %. Index rozvodovosti v štátoch V4 dlhodobo konverguje.
- Najčastejšou príčinou rozvodu je rozdielnosť pováh, názorov a záujmov manželov. Tento dôvod je uvedený pri 67 % rozvodov. Priemerná dĺžka rozvedeného manželstva bola vlani 15,1 roku.
- Miera sobášnosti (počet sobášov na 1000 obyvateľov) v roku 2021 a 2022 stúpila po poklese v období pandémie. Z dlhodobého hľadiska je miera sobášnosti relatívne stabilná.

Graf 5: Index rozvodovosti vo V4 (počet rozvodov na 100 sobášov v danom roku)

Zdroj: Eurostat